

Bus

Un relat de: [tapisser](#)

El xiulet de la màquina que valida les targetes no para. Tant li dóna que siguis un adolescent ple de grans, com un senyor jubilat ple de temps.

La seva feina és la de xiular conformitat a les cartolines que li introdueixen els passatgers i la de fer un altre tipus de xiscla quan el títol no es conforme.

Abans això ho feia una persona física i humana, però les màquines.....

Diuen, gent llegida, que en el seu idioma de xiulet de transport metropolitana, va dient: passeu, al fons hi ha lloc...

Diuen.

En Graupera (tot hom el coneix pel cognom) va néixer en aquell bus el dia: (ha passat molt temps) de l'any: (qui ho recorda?) I l'hora: és un element mancat d'importància, irrellevant, car estava sol en nàixer.

Sense llevadora, ni metge, ni mara, sol.

Completament sol.

De fet el personal de la línia, quan van tornar de prendre cafè, en un descans, el varen trobar entre els seients bruts i greixosos.

Mai el varen sentir plorar, pel que es despenia que tot li semblava correcte. De moment.

Els dos companys li van anar agafant afecte, inclús el cobrador, més vell que el seu company conductor, li va fer un jaç al terra de la cabina on es posava per treballar i mig el va adoptar.

A poc a poc en Graupera (tothom el coneixia pel cognom) va anar aprenent un ofici que a molts els hi havia representat un munt de colzes i hores i hores d'estudi d'oposicions, de sacrifici en una paraula. (encara que per descriure-ho jo n'he fet servir disset)

Quan l'autobús era vuit a la cotxera, descansant de fer rutes amunt i avall tot el dia, en Graupera (tot hom el coneix pel cognom) jugava a cobrar, ho feia sol, ja que no hi havia ningú més que el vigilant de nit i el seu gos, a qui l'energia Còsmica, Déu o qui coi ens hagi creat, no havia cridat cap al món de la guarda.

Com el nen, joguinejava sol, feia tots els papers de l'auca. Feia de cobrador i de passatger.

Algun cop es donava, expressament, el canvi malament per veure que passava però ho va deixar de fer perquè es va donar conte de què se'l quedava.

Aquests jocs, l'observació del treball del seu mecenes i les discussions motivades pel canvi en alguna transacció entre el cobrador i els cobrats, havien endurit una pell ja de per si gomosa i amb un aspecte més dur de la que li pertanyeria per la seva edat.

La majoria dels seus companys, sortien verges d'experiència de la càtedra de la Real Escola de cobradors d'autobusos Metropolitans d'Espanya, que, amb seu a Salamanca, donava la formació necessària als aspirants de tot el Regne.

Encara el seu nas no es podia veure de l'altra banda del taulell que, el pacient cobrador, se l'asseia a la falda, sobre de les seves cames, perquè no es perdés cap detall i aprengué així tots els secrets de l'ofici.

Qui portava un bitllet massa gros per a pagar un passí, era escrutat amb la màxima cura, sospitós de voler canviar un de gran, fals, per varis de menys valor.

També, hi havia qui, fent valer una edat imaginària volia pagar menys, encara que files de formigues ja apuntessin sota del nas.

Aquestes eren dos estratagemes dels enemics de la companyia per incomplir les normes. N'hi havia d'altres que el temps, i l'observació li anirien ensenyant.

Un dimarts qualsevol, conductor i cobrador tornaven de prendre un esmorzar generós, quan, per sota de la porta de davant del bus un sobre treia el cap declarant la seva procedència. Era una d'aquelles cartes que l'empresa feia servir per comunicar noves al seu personal.

Deia així:

-A partir del dilluns que ve es convoquen les proves per l'accés a les sis places d'enguany per a cobradors i revisors de les nostres línies d'autobusos.

La convocatòria està prevista els nostres locals de Barcelona a partir de les nou del matí i bla, bla, bla, bla, bla...

En Graupera va fixar la mirada en els ulls del seu mentor. Els nervis li van provocar una mena de parpelleig intermitent que volia, preguntar sense paraules, si el trobava preparat per aquest repte. El cobrador, convençut com estava que el seu pupil es volia comunicar amb ell mitjançant alguna mena de morse ocular, a la vegada va parpellejar tan bé com va saber una resposta que feia temps tenia preparada:

Per dur que li suposés separar-se d'en Graupera, havia plantat en aquell cervell, de nen abandonat tot el que l'experiència li havia ensenyat, tot el que anys i anys de fer de cobrador li havia mostrat.

Segur de què l'aspirant estava sobrerament preparat, el va esperonar per presentar-se a la convocatòria.

Tot això va ser dit per l'home amb un moviment, ara ràpid, ara lent, de les parpelles, la qual cosa, com que no

estava acostumat, li va representar un mareig important.

Van estar uns dies de molts nervis, de fixar-se molt amb les tasques quotidianes de cobrament. Faltaven quinze dies per la convocatòria d'exàmens.

El dilluns assenyalat es varen presentar tots tres a l'adreça de la convocatòria, tots tres: ell, juntament amb el conductor i el cobrador que feien el paper de pares. En Graupera va fer acte de presència, clenxinat, amb corbata de llaç, banyat amb colònia i una de les butxaques de pit plena de llapis.

L'anaven a examinar d'allò que havia vist fer tota la vida.

A les preguntes teòriques a què s'enfrontava respongué amb l'aplom que li aportava l'experiència.

L'examen va passar com un acte protocol·lari més.

Ara només faltava esperar. En uns quinze dies aproximadament els hi van dir que tindrien el resultat de les proves.

En aquestes dates en Mateu Casassa (jove enginyer acabat de sortir de la universitat) i l'empresa de Transports Metropolitans, estaven fent proves amb una màquina fabricada i dissenyada per ell mateix. El prototip era una mica rudimentari, fet amb fusta, l'enginy semblava una gran capsa de sabates a la que se li hagués afegit una cicatriu amb forma de ranura per passar-hi les targetes que serien imprescindibles per a fer funcionar l'invent. La cosa era molt senzilla i molt ben pensada, és aquí on es demostren els estudis. Una màquina amb aparença de joguina gran, donava accés als viatgers mitjançant un codi de sons, més o menys aguts, a la vegada que controlava el nombre de viatges que feia cada passatger.

El prototip es va col·locar a l'entrada del vehicle. Tots dos, en Graupera i el cobrador, van seure al costat de la màquina per veure'n els resultats i la cara contrariada que feien els passatgers, però a poc a poc l'enginy va anar-se guanyant la confiança i el respecte del públic.

Un senyor que baixava a Barcelona, des del poble per fer unes gestions, parlava amb la màquina amb el to de veu més alt del normal, com si l'estri fos un "guiri" qualsevol. En veure que no rebia resposta per part de l'operari robòtic, es va encarar amb l'aparell dient-li que era molt més amable el seu antecessor. Que a on anava comparar!! i que no sabia (la màquina) amb qui estava no parlant.

Molts no volien introduir la targeta per por que se la quedés o es treien el capell per a passar per la màquina com a signe de respecte i el conductor mitjançant el retrovisor mirava les escenes amb cara divertida sabent que tard o d'hora la màquina substituïria a la persona. Si més no, faria la seva feina.

En Graupera ja no va voler estudiar res més, només viatjava en aquell bus com ho podia haver fet a lloms d'un ruc vivia d'esma entre trajecte i trajecte. De vegades a cua d'ull veia com el cobrador discutia amb algú del passatge. Al final res.

L'examen li va anar més que bé. Els examinadors deien no haver-se trobat mai amb un examinat tant de bon examinar.

Les respostes orals; concretes, curtes, encertades.

Les escrites; netes, polides com d'impremta. Amb una sanefa, tot vol, feta amb bitllets vells recollits per ell mateix, del que es desprenia què havia tingut temps de contestar de manera correcta les preguntes i guarnir la prova.

En definitiva un quinze sobre deu.

En Graupera era llest, sabia que havia fet un examen per a res, cada màquina nova que pujava a l'autobús era un treballador que feien a fora.

Havia sentit als passatgers parlar. Els autòmats ho estaven copant tot tan sigui coma: soldadors, pintors, cobradors, caixers i porters automàtics... No tenen fills, ni grip, ni pareixen ni tenen la regla, treballen dissabtes i diumenges no fan vacances ni pipí, ni comentaris, ni tenen opinió ni parlen de política, ni de "raps", ni de llibres prohibits, ni necessiten habitatge, ni Seguretat Social. Són la panacea de qualsevol empresari.

En arribar al final de la línia, en Graupera va voler baixar (cosa que no feia mai). En una màquina de cafès es va demanar un tallat (cosa que no feia mai) que era molt dolent, en un dispensador de tabac es va comprar un paquet de ros, se'n va fumar un (cosa que no feia mai) va estossegar i va anar de cap a la màquina que autoritzava la sortida del personal (cosa que no feia mai).

Es va perdre en un horitzó gris, on cap màquina encara havia posat la nit.

Sempre sol.